

**Majandus- ja kommunikatsiooniministri 21. septembri 2005. a määruse nr 109
„Nõuded elektromagnetilisele kiirgusele ja raadioside piiramisele“
muutmise määruse eelnõu seletuskiri**

1. Sissejuhatus

1.1. Sisukokkuvõte

Majandus- ja kommunikatsiooniministri 21. septembri 2005. a määruse nr 109 „Nõuded elektromagnetilisele kiirgusele ja raadioside piiramisele“¹ muutmise määruse eelnõu eesmärk on Riigikogus 17. juunil 2026. a vastu võetud ja 9. juulil 2026. a Riigi Teatajas avaldatud korrakaitseaduse muutmise ja sellest tulenevalt teiste seaduste muutmise seadusest (mehitamata sõidukite seire ja tõrje rollijaotus) (edaspidi *muutmisseadus*)² tulenevate õiguste ja kohustuste rakendamine. Kõnealune seadus tingib ka rakendusaktide muutmise, mh seoses raadioside piiramisega.

Muudatuse eesmärk on kehtestada raadioside piiramise nõuded ka drooniohu (mehitamata õhusõiduki ohu) tõrjumise korral.

Muudatus suurendab veidi turvaettevõtjate ja siseturvakorraldajate halduskoormust. Nad peavad raadioside piiramisel edaspidi arvestama elektromagnetilisele kiirgusele kehtestatud nõuetega. Halduskoormuse tasakaalustamise reeglit ei kohaldata, sest tegemist on julgeoleku kaalutlustest tingitud erandiga.

1.2. Eelnõu ettevalmistaja

Eelnõu ja seletuskirja on koostanud Justiits- ja Digiministeeriumi sideturgude talituse peaspetsialist Liisi Moks (liisi.moks@justdigi.ee).

Eelnõu ja seletuskirja on keeletoimetanud Justiits- ja Digiministeeriumi õigusloome korralduse talituse toimetaja Mari Koik (mari.koik@justdigi.ee).

1.3. Märkused

Eelnõu on seotud Vabariigi Valitsuse tegevusprogrammiga (VVTP) ja Riigikogus 17. juunil 2026. a vastu võetud ning 9. juulil 2026 Riigi Teatajas avaldatud korrakaitseaduse muutmise ja sellest tulenevalt teiste seaduste muutmise seadusega (mehitamata sõidukite seire ja tõrje rollijaotus, RT I, 09.07.2026, 7).

Eelnõu ei ole otseselt seotud Euroopa Liidu õiguse rakendamisega.

VVTP kohaselt: „Riigisekretäri vastutusalas. Muutunud julgeolekuoluohtudest lähtuvalt vaatame üle elutähtsate teenuste osutajate kriitilise taristu kaitsmise rollid ja vastutused. Ettepanekud elutähtsate teenuste osutajate kriitilise taristu kaitsmise rollideks ja vastutusteks.“

¹ [Nõuded elektromagnetilisele kiirgusele ja raadioside piiramisele](#)

² [RT I, 09.07.2026, 7](#)

Eelnõukohase määrusega kavandatakse muuta majandus- ja kommunikatsiooniministri 21. septembri 2005. a määruse nr 109 „Nõuded elektromagnetilisele kiirgusele ja raadioside piiramisele“ redaktsiooni avaldamismärkega RT I, 02.12.2015, 7.

Peaministri 12. augusti 2024. a korralduse nr 88 „Ministrite pädevus ministeeriumi juhtimisel ja ministrite vastutusvaldkonnad“³ punkti 2 järgi kuulub telekommunikatsiooni korraldamine justiits- ja digiministri vastutusvaldkonda. Elektroonilise side seaduses (ESS) sätestatud volitusnormide alusel annab ja muudab määrusi ning tunnistab need kehtetuks valdkonna eest vastutav minister, seega muudab kõnealust majandus- ja kommunikatsiooniministri määrust justiits- ja digiminister.

2. Eelnõu sisu ja võrdlev analüüs

Eelnõu koosneb kahest punktist.

Punktiga 1 antakse määruse § 1 uues sõnastuses. Paragrahvi pealkirja lisatakse sõna „reguleerimisala“, kuna § 1 sätestatakse ka määruse reguleerimisala. Muudatuse kohaselt antakse § 1 sisu kahe eraldi lõikena. Lõige 1 sõnastatakse selliselt, et raadioside piiramise juhtumeid ei loetleta enam määruks, vaid viidatakse elektroonilise side seaduse vastavale sättele, kus need juhud on sätestatud. Selliselt sõnastades ei pea tulevikus ESS § 115 lõike 1 muutumisel muutma nimetatud määruse sätet.

Lõikes 2 sätestatakse, et raadioside piiramisel peab raadioseadmete kasutamine vastama elektromagnetilisele kiirgusele kehtestatud normidele.

Punktiga 2 muudetakse määruse § 3 lõiget 4. Kehtiva määruse lõike 4 loetelu kordab ESS § 115 lõikes 1 sätestatud. Selleks, et vältida tulevikus määruse muutmist seetõttu, et ESS § 115 lõige 1 muutub, sõnastatakse eelnõukohase määrusega lõige 4 selliselt, et määruks ei tooda raadioside piiramise piirkondi eraldi loeteluna välja, vaid lisatakse viide ESS § 115 lõikes 1 nimetatud piirkondadele.

3. Eelnõu vastavus Euroopa Liidu õigusele

Eelnõu ei ole seotud Euroopa Liidu õiguse rakendamisega.

4. Määruse mõjud

Muudatuse rakendamisega ei kaasne sotsiaalset ega demograafilist mõju, samuti mõju välissuhetele, regionaalarengule, ega ka elu- ja looduskeskkonnale.

Muudatusega rakendamisega kaasneb positiivne mõju riigi julgeolekule, kuna määrus viiakse kooskõlla ESS § 115 lõikega 1 ja seetõttu saab tulevikus raadiosidet piirata ka drooniohu korral.

Ohuolukordade tõrjumisel raadioside piiramisega võivad kaasneda teatavad **ajutised** mobiilside häired konkreetses piirkonnas, kus raadiosidet piiravat seadet kasutatakse, kuid need häired on oma mõjult väiksemad kui oht, mis võib realiseeruda, kui seda ei tõrjuta. Näiteks pommi kahjutuks tegemine avalikus kohas.

³ [Ministrite pädevus ministeeriumi juhtimisel ja ministrite vastutusvaldkonnad](#)

Määrusega ei suurene ESS § 115 lõikes 1 nimetatud raadioside piirajate halduskoormus, kuna uusi nõudeid määrusega ei sätestata. Erandiks on turvaettevõtjad ja siseturvakorraldajad, kellele lisandub see õigus turvategevuse seaduse alusel ja läbitud väljaõppe järel. Seisuga 30.07.2026 on Kutsekoja kutseregistri andmetel Eestis kokku kaitsemeetmete kasutamise pädevustega 3931 turvatöötaja, tase 4 ja 334 turvajuht, tase 5 kehtiva kutsega isikut. Õigust kasutada sellist erakorralist kaitsemeedet nagu raadioside piiramine, saavad reaalselt teostada ainult väga piiratud hulk turvaettevõtja poolt ettevalmistatud ja kehtestatud töökorraldusega toetatud turvateenistujat.

Raadioside piirajad peavad raadioside piiramisel arvestama elektromagnetilisele kiirgusele kehtestatud nõuetega, mis on sätestatud raadioside piiramise sagedusloas.

Halduskoormuse tasakaalustamise reeglit eelnõus ei kohaldata, sest halduskoormus lisandub julgeoleku olulise vajaduse tõttu (HÕNTE § 1 lg 4²).

5. Määruse rakendamisega seotud tegevused, vajalikud kulud ja määruse rakendamise eeldatavad tulud

Määruse rakendamisega ei kaasne tulusid. Määruse rakendamiseks vajalik ressurss nõustamistegevuseks tuleb leida asutuste sisemise ressursi arvelt.

6. Määruse jõustumine

Määrus jõustub üldises korras. Määruse jõustumine on seotud korrakaitse seaduse muutmise ja sellest tulenevalt teiste seaduste muutmise seaduse (mehitamata sõidukite seire ja tõrje rollijaotus) jõustumisajaga (üldkorras). Määruse rakendamiseks ei ole vaja üleminekuaga ega lisategevusi.

7. Eelnõu kooskõlastamine, huvirühmade kaasamine ja avalik konsultatsioon

Eelnõu esitati eelnõude infosüsteemi (EIS, [26-0821](#)) kaudu kooskõlastamiseks Kaitseministeeriumile, Siseministeeriumile, Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumile ning Kliimaministeeriumile ja Riigikantseleile ning arvamuse avaldamiseks Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Ametile, Eesti Infotehnoloogia ja Telekommunikatsiooni Liidule, Eesti Turvaettevõtete Liidule, Eesti Lennuakadeemiale, AS-ile Tallinna Lennujaam, Lennuliiklusteeninduse AS-ile, MTÜ-le Estonian Aviation Cluster, Eesti Kaitse- ja Kosmosetööstuse Liidule, AS-ile Elering, AS-ile Eesti Energia ja Viru Energo OÜ-le.

Kaitseministeerium, Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium ning Kliimaministeerium ja Riigikantselei kooskõlastasid eelnõu vaikimisi.

Eelnõu kohta esitasid oma arvamuse Siseministeerium, Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Amet, Eesti Infotehnoloogia ja Telekommunikatsiooni Liit, Eesti Turvaettevõtete Liit, Lennuliiklusteeninduse AS ja Viru Elektrivõrgud OÜ.

Ülevaade arvamuste arvestamisest ja mitteamvestamisest on toodud seletuskirja lisas.